

INTERPELLATION

Interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande Mats Fält med anledning av majoritetens planer att införa ett vårdnadsbidrag

Socialdemokraterna har successivt byggt ut föräldraförsäkringen, som gör det möjligt för *alla* föräldrar, att vara hemma länge med sina små barn. Förlängd föräldraförsäkring är det bästa tillvägagångssättet ur rättvise- och jämställdhetsperspektivet och vi kommer att fortsätta att arbeta för en utökning.

Regeringens förslag att möjliggöra för kommunerna att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag är nu ute på remiss. Även om regeringen satt en kort tid för remissvar – vilket försvårat noggrannare granskning – har regeringens egen expertmyndighet, Skolverket, avgivit ett mycket kritiskt yttrande. Samma kritik framförs av Lärarförbundet.

I Skolverkets yttrande befaras att konsekvensen av vårdnadsbidraget kommer att bli sämre pedagogisk verksamhet i förskolan, svårare arbetsvillkor för personalen och mindre tid med barnen. Därtill är det uppenbart av såväl de norska som finska erfarenheterna att det med vårdnadsbidraget sker en social snedrekrytering som i sin tur drabbar språkutvecklingen i grupper som mest behöver det.

Om kommunen beslutar att vårdnadsbidraget kan erhållas på deltid och att plats på förskola kan innehas kortare tid, konstaterar Skolverket, att antalet barn med korta vistelsetider i förskolan kommer öka. Detta har negativa konsekvenser för såväl barnen som personalen och den pedagogiska verksamheten i förskolan.

Vidare konstaterar Skolverket att personalen i förskolan i ökad utsträckning kommer få ägna sig åt kontrollverksamhet och i mindre grad åt barnen och den pedagogiska verksamheten. Risken är att kontakten mellan föräldrar och personal försämras, när ökade kontrolluppgifter läggs på förskolepersonalen. Tidigare erfarenheter visar på ett tydligt samband.

Men störst problem står kanske att finna i att vårdnadsbidraget drabbar barnens språkutveckling. Skolverket konstaterar att ”..inte minst viktig är förskolevistelsen för barn med annat modersmål än svenska som i förskolan ska ges möjlighet att utveckla såväl det svenska språket som sitt modersmål.” I Norge har Kunnskapsdepartementet konstaterat att vårdnadsbidraget medverkat till att många av invandrabarnen inte går i förskolan. Departementet menar därför att det ”finns behov av språkstimulerande åtgärder riktade till barn utanför förskolan”.

Att vårdnadsbidraget innebär att färre yrkesarbetar är inget förvånande. Att bidraget därmed är ett avsteg mot arbetslinjen är uppenbart. Mindre känt är kanske de effekter som Skolverket pekat på från de finska och norska erfarenheterna. Det är framförallt unga, lågutbildade mödrar med svag position på arbetsmarknaden som använder vårdnadsbidraget.

Sammantaget konstaterar Skolverket att man ”vill betona vikten av att vara uppmärksam på effekterna av vårdnadsbidraget för barns utveckling och lärande. Också de långsiktiga effekterna av att vissa grupper av barn inte får tillgång till det stöd och den stimulans som en välfungerande förskolevistelse kan ge bör följas upp.”

Med anledning av ovanstående expertbedömning av vårdnadsbidragets konsekvenser vill jag fråga Barn- och utbildningsnämndens ordförande Mats Fält;

1. Givet de erfarenheter och de negativa konsekvenser som framkommit i Skolverkets remissvar – Är ni beredda att ompröva ert beslut att införa ett vårdnadsbidrag enligt regeringens förslag?
2. Om svaret är nej på ovanstående fråga är ni i så fall beredda att avstå från era ambitioner som ni gett uttryck för i exempelvis Barn- och utbildningsnämnden som skulle innebära att vårdnadsbidraget kan betalas upp till 5 års ålder, vilket kan betyda att barns språkutveckling hämmas ända upp till 5 års-åldern i Tyresö?
3. Om ni trots allt avser, i någon form, införa eller bevara vårdnadsbidraget. Vilka kompensatoriska åtgärder avser ni vidta för att;
 - a. Barns språkutveckling inte ska påverkas negativt
 - b. Förskolans pedagogiska verksamhet inte drabbas negativt genom ett ökat antal barn med kort närvarotid?
 - c. Kontakten mellan personal och föräldrar inte försämras genom att personalen får spendera mer tid åt kontroller och mindre åt barn och pedagogisk verksamhet?
 - d. Mödrar med redan svag position på arbetsmarknaden får ännu svårare att skaffa sig ett jobb?

Marita Bertilsson
(s)